

Saksdokumenter:

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 01.-02.06.04 (*vedlagt*)

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg 19.08.04 (*ettersendes*)

Protokoller

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 01.-02.06.04

Forslag til vedtak:

Protokollen godkjennes.

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg 19.08.04

Forslag til vedtak:

Protokollen tas til etterretning.

Protokoll

Mellomkirkelig råd (MKR)

01.-02. juni 2004

Victoria Hotell, Fredrikstad (1. dag)

Bispegården, Fredrikstad (2. dag)

Til stede:

Ingrid Vad Nilsen (leder), Helge Aarseth (nestleder), Ernst Baasland, Trond Gran, Arne Grønningsæter, Randi Moskvil Letmolie (under sakene 22 (unntatt KV), 26, 28, 29, 30 og 33) Erlend Rogne, Hanna Sødal, Ola Smeplass, Marita Sørheim, Sissel Vartdal, Per Christian Vollebæk (under sakene under sakene 21, 22 (kun KV), 23, 25, 27, 29, 31 og 32), Kjetil Aano, Benedicte Aschjem (KR-representant), Trond Bakkevig (KV) (under sakene 22 (kun KV), 25, 27, 29, 31 og 32), Trond Skard Dokka (TN-leder), Gunstein Instefjord (vararepresentant KN) og Ulla Schmidt (KISP-leder) (under sakene under sakene 21, 22 (kun KV), 23, 25, 27, 29, 31 og 32)

Fra sekretariatet:

Olav Fykse Tveit, Liv Janne Dehlin, Per Dehlin, Stephanie Dietrich, Estrid Hessellund, Vebjørn Horsfjord, Anne-Grete Larsen, Erling Pettersen, Margot Skarpeteig og Gunnar Westermoen

Gjester: Njål Høstmelingen, Erling Høyland, Ole Christian M. Kvarme, medlemmer av Borg bispedømmeråd, medlemmer av Fredrikstad kristne råd: Jorunn Wendel (leder), Metodistkirken), Elisabeth Golding (St. Birgitta katolske kirke), Eva Kinn He (Frikirken), Jon Albert Ihlebæk (Domkirken) Leif Laagbak (Pinsemenigheten – observatør), Gunnhild Øverby (Glemmen), Sveinung Vågen (Baptistkirken),

Forfall:

Helen Bjørnøy (KEK) og Atle Sommerfeldt (representant KN)

Saksliste

- Sak MKR 21/04: Protokoller
- Sak MKR 22/04: Oppfølging av saker i de økumeniske organisasjoner
- Sak MKR 23/04: Religionsfridomens grenser
- Sak MKR 24/04: Diakonal tjeneste i Den norske kirke (sak til KM)
- Sak MKR 25/04: Kirkens U-landsinformasjon
1. Årsrapport og regnskap 2003
  2. Virksomhetsplan og budsjett for 2004
  3. KUI – nytt navn

- Sak MKR 26/04: Tilslutning til "En annen verden er mulig - Norway Social Forum"
- Sak MKR 27/04: Strategiplan for Den norske kirke 2005 til 2008
- Sak MKR 28/04: Referatsaker
- Sak MKR 29/04: Orienteringssaker
- Sak MKR 30/04: Rapport fra KNs representantskap
- Sak MKR 31/04: Tilstandsrapporten for Den norske kirke 2002-2003
- Sak MKR 32/04: Rapport for prosjekter med støtte fra OVF 2003
- Sak MKR 33/04: Oppnevninger

I tilknytning til rådsmøtet ble det holdt møter med Fredrikstad kristne råd, representanter som har hatt erfaringer med "Nådens fellesskap" og medlemmene av Borg bispedømmeråd.

Sak MKR 21/04 Protokoller

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 16.-17.02. 2004

Vedtak:

Protokollen godkjennes.

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg 26.04. 2004

Vedtak:

Protokollen tas til etterretning.

Sak MKR 22/04 Oppfølging av saker i de økumeniske organisasjoner

---

Saksdokumenter:

NKR:

- Referat fra styremøte i Norges kristne råd 09.02.04
- Referat fra Rådsmøte i Norges kristne råd 18.-19. mars 2004

LVF:

- Rapport fra Meeting of the LWF Executive Committee v/Kristin Tórunn Tómasdóttir 21-23 February 2004
- Brev til generalsekretær Ishmael Noko

KV:

Rapport fra møte i Assembly Planning Committee, Kirkenes Verdensråd, 3.-7.02.04 v/Trond Bakkevig

CCME:

- Rapport fra 'Making resettlement work!' - en konsultasjon i regi av Churches' Commission for Migrants in Europe (CCME), 19. og 20. april 2004 i Brüssel v/Anne-Grete Larsen
- Rapport fra møte i Churches Commission for Migrants in Europe (CCME) sin arbeidsgruppe 'Monitoring European Legislation on Migration, Asylum and Anti-Discrimination', Brüssel, 21. april 2004 v/Anne-Grete Larsen

Leuenberg kirkefellesskap – CPCE

Rapport fra møte i Eksekutivkomiteen for Leuenberg kirkefellesskap – CPCE – Speyer, 23.-25.4.2004 v/Stephanie Dietrich

Samarbeid i Norden:

- Rapport fra Nordisk sekretærmøte 5.-7. mars 2004
- Rapport fra siste Representantskapsmøte for Nordiska økumeniske rådet 04.03.04
- Protokoll fra Nordiska økumeniske rådets representantskap 04.03.04

Norges kristne råd (NKR)

Det ble orientert muntlig fra arbeidet i rådet. Særlig ble spørsmålet om tilknytningsforholdet for organisasjoner innenfor Den norske kirke trukket fram. Det ble påpekt at rådet må komme tilbake til en mer omfattende drøfting av dette senere.

Vedtak:

Referat fra styremøte 09.02.04 og referat fra Rådsmøte i Norges kristne råd 18.-19. mars 2004 tas til orientering.

Det Lutherske Verdensforbund (LVF)

Det ble gitt en muntlig orientering om prosessen for valg av ny generalsekretær.

Vedtak:

Rapport fra Meeting of the LWF Executive Committee, 21-23 February 2004 tas til orientering.

Kirkenes Verdensråd (KV)

Trond Bakkevig orienterte om forberedelsene til generalforsamlingen i 2006.

Vedtak:

Rapport fra møte i Assembly Planning Committee, Kirkenes Verdensråd, 3.-7.02.04 tas til orientering.

Churches Commission for Migrants in Europe (CCME)

Vedtak:

1. Rapport fra 'Making resettlement work!' - en konsultasjon i regi av Churches' Commission for Migrants in Europe (CCME), 19. og 20. april 2004 i Brüssel tas til orientering.
2. Rapport fra møte i Churches Commission for Migrants in Europe (CCME) sin arbeidsgruppe 'Monitoring European Legislation on Migration, Asylum and Anti-Discrimination', Brüssel, 21. april 2004 tas til orientering.

Leuenberg kirkefelleskap – CPCE

Vedtak:

Rapport fra møte i Eksekutivkomiteen for Leuenberg kirkefelleskap – CPCE – Speyer, 23.-25.4.2004 tas til orientering.

Samarbeid i Norden

Vedtak:

Rapport fra Nordisk sekretærmøte 5.-7. mars 2004 tas til orientering.

Rapport fra siste Representantskapsmøte for Nordiska ekumeniske rådet 04.03.04 tas til orientering.

Protokoll fra Nordiska ekumeniske rådets representantskap 04.03.04 tas til orientering.

Annet

Det ble gitt en muntlig orientering om statsråd Valgerd Svarstad Hauglands besøk til de økumeniske organisasjonenes hovedkontor i Genève.

Sak MKR 23/04 Religionsfridomens grenser

Saksdokumenter:

- Skarpeteig, Margot Igland. 2004. *Religionsfridomens grenser: Retten til religions- og livssynsfridom opp mot retten til ikkje-diskriminering i eit menneskerettsperspektiv*. Oslo: Mellomkyrkjeleg råd
- Stikkordsnotat på bakgrunn av samtalen i MKR 17. februar 2004

Samandrag

Religions- og livssynsfridomen er ein viktig menneskerett i MKR-samanheng. Mange av rådet sine saksfelt relaterar seg til denne fridomen, direkte eller indirekte, og det kan difor vere nyttig å gå igjennom ein del av prinsippa som ligg til grunn.

Saksdokumentet av Skarpeteig tok føre seg dei to menneskerettsprinsippa religions- og livssynsfridom og retten til ikkje-diskriminering, og søkte svar på kor grensene mellom dei to går i internasjonale menneskerettskonvensjonar og internasjonal og norsk rettspraksis.

I ei tid der religions- og livssynsfridomen i mange samanhengar er ein glømt menneskerett, vil det vere viktig å understreke denne retten, for å sikre integriteten for den enkelte og for å støtte opp om mangfaldet og demokratiet i samfunnet. Samstundes må retten i mange tilfeller avstemmast mot andre menneskerettar, til dømes retten til ikkje-diskriminering.

Handsaming i Mellomkyrkjeleg råd

Njål Høstmælingen frå Senter for Menneskerettigheter gav ein 45 minutters introduksjon til temaet og deltok i samtalen etterpå ved å svare på spørsmål.

Vedtak:

Mellomkyrkjeleg råd har drøfta notata om religionsfridom og rett til ikkje-diskriminering og ser dei, saman med samtalen i møtet, som eit godt grunnlag for drøftingar av konkrete saker sidan.

Sak MKR 24/04 Diakonal tjeneste i Den norske kirke (sak til KM)

Saksdokumenter:

Saksorientering

Sammendrag

Det arbeides med et dokument om diakonal tjeneste i Den norske kirke med utgangspunkt i

- 1) Kirkemøtets bestilling i 2001
- 2) vår kirkes økumeniske selvforståelse og lutherske identitet i lys av våre økumeniske avtaler og i samtale med representanter fra våre søsterkirker.

Kjernetanken i dokumentet er at Den norske kirkes fokus på å være en tjenende kirke krever en fornyet tenkning omkring diakonal tjeneste, dens forståelse og dens plassering innenfor vår kirkelige struktur og tenkning omkring kirkelig tjeneste. Med utgangspunkt i en teologisk refleksjon omkring diakoniens og diakonatets identitet, utvikles en forståelse av diakonal tjeneste som en nødvendig og integrert del av kirkens vesen, og som en naturlig del av den kirkelige, ordinerte treleddete tjenestestrukturen.

Dokumentet som ble framlagt, er et arbeidsdokument som er i en løpende prosess av drøftinger med en rekke partnere og instanser. Det var lagt opp til at drøftingene i Bispemøtet, Kirkerådet, Mellomkirkelig råd og Teologiske nemnd i slutten av mai/begynnelsen av juni skal være avgjørende for veivalgene av både teologisk og praktisk art i denne prosessen. For å kunne fatte slike vedtak av læremessig karakter i vår kirke, trengs det både en grundigere teologisk utredning på flere punkter, en omfattende høringsrunde, og ikke minst en utredning av en rekke praktiske/kirkerettslige faktorer som følge av et slikt vedtak. Alt dette vil ikke kunne ivaretas på den korte tiden som gjenstår til årets Kirkemøte. Samtidig er det viktig for prosessen om Kirkemøtet i år kan si seg enig i den tenkningen som det legges opp til i dokumentet.

Mellomkirkelig råds behandling

Det ble under samtalen i rådet gitt uttrykk for stor tilfredshet med det arbeidet som er gjort så langt i saken, og at det nå er mulig å få til en bredere drøfting av diakonatet i vår kirke. Rådet forsto det foreliggende dokumentet, slik saksutredningen gjorde klart, som et dokument i en løpende prosess. Rådets viktigste oppgave var derfor å gi innspill og råd om veivalgene videre snarere enn å samle seg om å vedta konkrete endringer.

Samtalen viste at det var stor tilslutning til tanken om et treleddet embete. Samtidig ble det pekt på at et av de vanskeligste punktene i den videre diskusjonen vil være spørsmålet om et "samlediakoniat". Det ble uttrykt en viss skepsis til dette.

Samtalen brakte også opp en etterlysning av en tydeligere belysning av organisasjonssosiologiske temaer som påvirker og påvirkes av den teologiske refleksjonen omkring diakonatet.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd ber sekretariatet arbeide videre med saken på bakgrunn av samtalen i møtet.

Sak MKR 25/04 Kirkens U-landsinformasjon

Saksdokumenter:

- KUIs Årsrapport 2003, revidert regnskap og vedlegg
- KUIs Virksomhetsplan og budsjett 2004
- Tilsagnsbrev fra NORAD om informasjonsstøtte 2004

1. Årsrapport og regnskap 2003

Sammendrag

KUIs årsrapport, revidert regnskap og diverse vedlegg er behandlet av KUIs prosjektkomité på møte 23.4.2004 og oversendt NORAD innen tidsfristen 31.05.2004.

Ifølge KUIs vedtekter skal årsrapporter med revidert regnskap for KUIs virksomhet oversendes Mellomkirkelig råd for vedtak.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd godkjenner KUIs årsrapport og regnskap for 2003.

2. Virksomhetsplan og budsjett for 2004

Sammendrag

KUIs virksomhetsplan og budsjett for 2004 ble utarbeidet og godkjent av KUIs forrige prosjektkomité og sendt til NORAD innen tidsfristen 1. oktober 2003. Virksomhetsplanen er basert på og i overensstemmelse med vedtatt strategiplan 2003-2006 og fornyelsen av rammeavtalen/informasjonsstøtten fra NORAD for perioden 2003-2006.

Den 26. februar 2004 fikk KUI tilsagnsbrev fra NORAD med bevilget informasjonsstøtte kr. 1.000.000,-, hvilket var i overensstemmelse med det søkte beløp.

Ifølge KUIs vedtekter skal strategi-, virksomhetsplaner og budsjett for KUIs virksomhet oversendes Mellomkirkelig råd for vedtak.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd godkjenner KUIs virksomhetsplan og budsjett for 2004.

3. KUI - nytt navn

Sammendrag

KUIs prosjektkomité opplever, i likhet med mange andre, at KUIs navn er lite tidsmessig. Særlig er begrepet "U-land" nå utgått på dato.

KUIs prosjektkomité (valgt for 2004-2007) har tatt opp saken. Den ønsker at navnet skal tydeliggjøre en kirkelig identitet og synliggjøre det globale perspektiv, men er klar over at betegnelsen "Kirkens..." er problematisk sett i relasjon til det konfesjonelle tilhørighetsforhold til Den norske kirke alene. Komiteen mener likevel at et navn som for eksempel "Den norske kirkes arbeid for global rettferd" kan virke for langt og tungt.

Prosjektkomiteen finner dessuten at ordet ”informasjon” ikke er dekkende for virksomheten. ”Informasjon” indikerer primært kunnskapsformidling, ikke det holdnings- og handlingsskapende aspekt som også er en del av KUIs målsetting. Ordet ”opplyningsarbeid” er mer dekkende.

Prosjektkomiteen er opptatt av at navneskiftet kan skje samtidig med de sentralkirkelige råds flytting til Rådhusgate 1-3 sommeren 2004, slik at navne- og adresseendringen kan bli rasjonell og kostnadsbesparende i størst mulig grad.

KUIs prosjektkomité anbefaler

- at forkortelsen KUI som ”merkevare” beholdes, da den er innarbeidet som begrep i forbindelse med informasjonsmateriell, nettside og liturgi-database
- at hovedbenevnelsen for prosjektet/organisasjonen blir Kirkens arbeid for global rettferd
- at bokstavene K-U-I fylles med verdi-ord
- at den engelske benevnelse ”Church of Norway Development Education Service” beholdes.

Fra sekretariatet var det foreslått et alternativ til prosjektkomiteens forslag: ”Den norske kirkes arbeid for global rettferd”.

KUIs prosjektkomité har også behandlet navneskift for Kirkens U-landssøndag, som gjennom mange år har vært tidsfestet til 19.søndag etter pinse. KUI ønsker å endre U-landssøndagen til ”Verdensvid søndag” og la den være ”en søndag i oktober”.

Mellomkirkelig råds behandling

Samtalen i rådet fikk fram flere motforestillinger mot forslaget fra KUIs prosjektkomité. Særlig var det bruken av ordet ”kirken” som ble oppfattet som lite heldig i økumenisk sammenheng. Gjennom samtalen utkrystalliserte det seg tre ulike veier videre: (1) Å holde på betegnelsen KUI og velge et navn som gjør dette til en reell forkortelse. (2) Å velge et helt nytt navn uten å beholde betegnelsen KUI, eller (3) Å følge opp prosjektkomiteens forslag, men bruke betegnelsen ”Den norske kirkes...”.

Det var delte meninger om KUI er innarbeidet på en slik måte som merkevare at det er maktpåliggende å beholde betegnelsen. Det ble påpekt at KUIs logo er minst like kjent som navnet. Det ble også diskutert hvorvidt ordet ”informasjon” er ubrukkelig. Noen mente at et utvidet informasjonsbegrep naturlig vil omfatte KUIs virksomhet.

Flere oppfattet forslaget ”...arbeid for global rettferd” som noe pretensiøst og påpekte at kirkens arbeid på dette feltet omfatter mange andre virksomheter enn KUI.

Fordelen ved et navneskifte i forbindelse med flytting av Kirkens Hus ble vektlagt, men det ble samtidig hevdet at det er viktigere å finne et godt og tjenlig navn enn å gjøre navnebytte akkurat nå.

Rådet samtalte også om forslaget til nytt navn på u-landssøndagen. Det var enighet om at det kan være naturlig med en navneendring, men prosjektkomiteens forslag fikk liten tilslutning. Årets u-landssøndag er allerede annonsert under dette navnet, og det vil derfor være tidsnok å gjøre vedtak om nytt navn vinteren 2005. Det eneste konkrete alternativet til det framlagte forslaget som ble nevnt, var ”solidaritetssøndag”.

Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd ber KUIs prosjektkomité vurdere nye navn for KUI på nytt og ber om at dette blir forelagt rådet på et senere møte.
2. Mellomkirkelig råd ønsker at u-landssøndagen bytter navn, men ber KUIs prosjektkomité legge fram et nytt forslag til navn på et senere møte.

Sak MKR 26/04 Tilslutning til "En annen verden er mulig - Norway Social Forum"

Saksdokumenter:

Brev frå Globaliseringskampanjen: Invitasjon til tilslutning til En annen verden er mulig – Norway Social Forum, av mars 2004.

Samandrag

Mellomkyrkjeleg råd er invitert til å slutte seg til nettverksorganisasjonen 'En annen verden er mulig – Norway Social Forum', som årleg arrangerer Globaliseringskonferansen. Det er ingen kontingent for tilslutta organisasjonar. Kirkens Nødhjelp er medlem av organisasjonen.

Handsaming i Mellomkyrkjeleg råd

Det ble opplyst at Kirkens U-landsinformasjon har meldt seg inn i nettverket.

I samtalen kom det fram brei tilslutning til formålet for nettverket. Samstundes var det tvil om i kva grad det her er tale om ein ny organisasjon. Vedtektene er ikkje klåre om dette. På den eine sida vart det lagd vekt på at det er økumenisk deltaking i dette nettverket internasjonalt, og at formålet stemmer overeins med det rådet elles arbeider for. På den andre sida vart det peika på at rådet blant anna av ressursomsyn bør vere tilbakehalden med innmelding i nettverk der påverknad avheng av aktiv deltaking frå sekretariatet si side.

Vedtak:

Mellomkyrkjeleg råd er glad for at Kirkens U-landsinformasjon og Kirkens Nødhjelp har meldt seg inn i organisasjonen 'En annen verden er mulig – Norway Social Forum'. Mellomkyrkjeleg råd vil støtte formålet for plattformen utan å melde seg inn i organisasjonen.

Sak MKR 27/04 Strategiplan for Den norske kirke 2005 til 2008

Saksdokumenter:

- Strategiplan: Versjon etter høring
- Oversikt over Bispedømmenes høringssvar
- Strategiplan: Versjon før høring

Sammendrag

Kirkemøtet har bedt om en forenkling av fremtidige strategidokumenter for bedre å kunne kommunisere med ulike nivåer i kirken.

I tildelingsbrev fra Kultur- og Kirkedepartementet vektlegges det overordnede mål for Den norske kirke, samt de satsingsområder som Kirkemøtet vedtar. Departementet har lagt føringer om at Kirkemøtet skal vedta en strategiplan. Planens prioriteringer vil synliggjøres i tildelingsbrev og St. prp. nr 1, både til de sentralkirkelige råd og bispedømmene.

Kirkerådets administrasjon og ledergruppe har vært involvert i arbeidet med et forslag til strategiplan. Rådenes arbeidsutvalg har også kommet med innspill underveis. I arbeidet har nye strategiplaner fra bispedømmene vært viktig underlagsmateriale. I mars 2004 ble utkast til strategiplan sendt ut på høring i bispedømmene. Bispedømmerådene behandlet saken og sendte inn høringssvar. Etter behandling i rådene i juni bearbeides utkastet nok en gang før rådsbehandling i Kirkerådet i september og i Kirkemøtet i Bodø i november 2004.

Mellomkirkelig råds behandling

Rådet uttrykte stor tilfredshet med at det legges opp til en kortfattet og poengtert strategiplan. Det gir håp om at den vil bli lest og brukt på alle nivåer i kirka.

I samtalen var det alminnelig tilslutning til hovedstrukturen som er valgt og de fire satsingsområdene. Rådet hadde en rekke forslag til endringer og forbedringer i formuleringene.

Det ble uttrykt tvil om innføringen av formuleringen ”Vi vil...” i målformuleringene var heldig for teksten. Det forblir uklart hvem som er subjekt og kan lede mot en uheldig implisitt sontring mellom ”vi” og ”de andre”.

Det ble også understreket at delmålene under hvert satsingsområde ikke står i prioritert rekkefølge og at dette må gjøres klart ved en annen lay-out.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd har behandlet forslag til strategiplan. Rådet ber Kirkerådet gjøre endringer i planen langs de linjer som ble skissert i møtet og deretter fremme den for Kirkemøtet.

Sak MKR 28/04 Referatsaker

---

1. Protokoll fra møte i prosjektkomiteen for KUI 26. januar 2004 og 23. april 2004
2. Referat fra møte i Samarbeidsråd for Menighet og Misjon (SMM) 1. mars 2004
3. Referat fra vårmøte i Norsk økumenisk samtaleforum for kvinner (NØKK) 22. mars 2004
4. Referat fra møte i ressursgruppen for dialog mellom Romanifolkets Landsforening og Den norske kirke 16.12. 2003
5. Protokoller fra møter i Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn 20.01.04 og 09.03.04 og årsmøte 09.03.04
6. Protokoll fra møte i Katolsk-luthersk samtalegruppe 26.04.04

Vedtak:

Referatsakene ble tatt til orientering.

Sak MKR 29/04 Orienteringssaker

---

1. Organizing Committee in Global Priorities Campaign
2. Midtøsten:
Avisartikler i forbindelse med debatt om:
  - a. Muren/gjerdet i Israel/Palestina
  - b. Nettverk for Israel?
  - c. Religionsdialog i Midtøsten
  - d. Rapport fra COCOP-møte 12.-14. mai 2004 i Betlehem
  - e. Rapport fra besøk til Den lutherske kirken i Jordan (ELCJ) ved biskopen i Borg, Ole Chr. Kvarme, generalsekretær i MKR, Olav Fykse Tveit, og prostiprest i Borg, Leif Levinsen, 17.-22.03.04
3. Kirkeforståelsen
4. Rapportliste
5. Referat - Dialogmøte om HIV/AIDS, Vestre Aker menighetshus, 01.04.04

Mellomkirkelig råds behandling

Biskop Ole Christian Kvarme deltok i samtalen om spørsmål knyttet til Israel og de palestinske områdene, samt om forholdet til ELCJ.

Gjennom samtalen om forholdene i Gaza og om problemet med økende jødehat i Europa, samlet rådet seg om to uttalelser om disse temaene.

Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd avgir uttalelsene ” Mellomkyrkjeleg råd fordømer aksjonane i Rafah” og ”Nei til jødehat” som vedlegges protokollen.
2. Orienteringssakene ble tatt til etterretning.

Sak MKR 30/04 Rapport fra KNs representantskap

Saksdokumenter:

- Rapport fra møte i Kirkens Nødhjelps representantskap 23.-24. april 2004 v/Ingrid Vad Nilsen
- Oppsummerende vurderinger ved styret i KN

Sammendrag

Saken er en orienteringssak der Mellomkirkelig råd gis mulighet til å drøfte Kirkens Nødhjelps arbeid og eventuelt gi kommentarer som kan fremmes for neste års representantskapsmøte, og som kan være av relevans i den jevnlige kontakt mellom MKR og KN.

I rapporten og oppsummeringen går det fram at arbeidet med Global Strategic Plan (GSP) nå er i en avsluttende fase. Her legges viktige føringer for kommende års arbeid.

Mellomkirkelig råds behandling

Selve prosessen rundt GSP ble kommentert. Representantskapsmedlemmene påpekte at det var uheldig at denne ikke var sendt ut før møtet i representantskapet. Det ble også gitt uttrykk for undring over at KN hadde vært tilbakeholdne med at planen ble sendt ut til MKRs medlemmer, i og med at den har vært til høring blant annet i Svenska Kyrkan.

Samtalen dreide seg vesentlig om hvor viktig det er at kirkene i Norge blir tatt med på råd når KN legger planer for sin profilering i Norge og i norske kirker. De tette båndene mellom KN og Den norske kirke – og Mellomkirkelig råd i særdeleshet – ble vektlagt. Det ble også lagt vekt på at KNs økende fokus på beslutningspåvirkning gjør det nødvendig å avklare hvordan Mellomkirkelig råd og KN samhandler på områder som begge beskjeftiger seg med. Dette gjelder også måten KN framtrer overfor de økumeniske organisasjoner der Den norske kirke er medlem.

Det vil være naturlig å komme tilbake til flere av disse spørsmålene på møtet mellom rådet og KNs ledergruppe i Genève i september.

Vedtak:

1. MKR tar rapporten fra Kirkens Nødhjelps representantskap til orientering.
2. MKR har følgende kommentarer til rapporten:
  - Rådet ønsker å bidra aktivt til profilering av Kirkens Nødhjelp i Den norske kirkes menigheter.
  - For å kunne bidra i planprosesser i Kirkens Nødhjelp er det viktig at representantskapsmedlemmene får sakspapirer utsendt i så god tid at det gir anledning til konsultasjon i kirkene.
  - Rådet vil komme tilbake til spørsmål om forslag til styrerepresentanter og -leder på et senere møte.
3. Mellomkirkelig råd ber sekretariatet - i samarbeid med Kirkens Nødhjelp – om å arbeide videre med ulike alternativer for en mer synlig rapportering til Kirkemøtet.

Sak MKR 31/04 Tilstandsrapport for Den norske kirke 2002-2003

Saksdokumenter:

Tilstandsrapport for Den norske kirke 2002-2003

Statistikk for Den norske kirke 2003

Tildelingsbrev fra departementet av 1.11.2002, kapitlet om rapportering

Sammendrag

Kirkerådet er i tildelingsbrevet for 2003 fra departementet bedt om å gi en "bred tilstandsvurdering eller –rapport med vekt på hovedutfordringer Den norske kirke står overfor i henhold til tilstandsvurderingen".

Rapporten baserer seg på tallmateriale fra den kirkelige årsstatistikken for perioden 1990 til 2003 for å få frem utviklingstrekk når det gjelder oppslutningen om folkekirken og menighetenes aktiviteter. Rapporten er et forsøk på å tegne et bilde av menighetene når det gjelder den samlede virksomheten og den økonomi og de ressurser som er knyttet til virksomheten. Bispedømmerådene og de sentralkirkelige råds virksomhet er trukket inn der denne kan bidra til å kaste lys over utviklingen i menighetene.

Etter behandling i MKR, SKR og KR i juni legges det opp til at sekretariatet i kontakt med bispedømmerådene forestår den endelige bearbeidingen før den oversendes høstens Kirkemøte. Det vil være særlig aktuelt å se nærmere på hvilke utfordringer dette materialet stiller kirken overfor. Da vil det også bli utarbeidet et sammendrag av rapporten.

Mellomkirkelig råds behandling

I samtalen ble det gitt uttrykk for glede over at det nå legges fram et dokument av dette slaget. Rapporten gir et interessant overblikk over mye av det som foregår i Den norske kirke.

Det kom fram en rekke kommentarer til konkrete punkter i rapporten, både når det gjelder innhold og formuleringer. Disse ble notert av sekretariatet. Det ble særlig lagt vekt på at det som gjøres av økumenisk arbeid sentralt, må komme før bemerkningene om liten rapportering fra lokalt hold. Det ble også pekt på at møter utenfor Den norske kirkes kirkebygg ikke blir registrert i statistikken, selv om det er felles møter der Den norske kirke deltar.

Mer generelt ble det blant annet påpekt at vektleggingen av statistisk informasjon kan være problematisk fordi en del opplysninger kan være beheftet med feil i rapporteringen. Det er nødvendig at det jobbes med rapporteringsrutinene både sentralt og hos de enhetene som rapporterer.

Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd ber sekretariatet bearbeide Tilstandsrapport for Den norske kirke 2002 – 2003 ut fra de momenter som fremkom på møtet og sende den ut til bispedømmerådene for merknader.
2. Mellomkirkelig råd anbefaler Kirkerådet å legge rapporten fram for Kirkemøtet bl.a. som bakgrunnsdokumentasjon for behandlingen av Strategiplan for Den norske kirke 2005 – 2008.

Sak MKR 32/04 Rapport for prosjekter med støtte fra OVF 2003

Saksdokumenter:

Rapport for prosjekter med støtte fra Opplysningsvesenets fond 2003

Sammendrag

Mellomkirkelig råd foretok i sitt møte i februar 2003 under sak MKR 07/03 tildeling av midler fra Opplysningsvesenets fond. På bakgrunn av innsendte rapporter var det utarbeidet en samlet rapport som viste anvendelsen av midlene.

I samsvar med bestemmelsene i "Retningslinjer for Opplysningsvesenets fond til kirkelige formål" § 4.3 legges rapporten frem for Kirkemøtet til orientering og oversendes til departementet.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar den fremlagte meldingen om bruk av midler fra Opplysningsvesenets fond til etterretning.

Saksdokumenter:

Brev fra KV av 19. mars 2004

1. Medlem til KV's sentralkomité (forslag til KM)

Saka vart drøfta, jf. pkt. 2.

2. Delegasjon – KV's generalforsamling (forslag til KM)

Sammendrag

Den norske kyrkja er tildelt 3 delegatar til KV si generalforsamling i Brasil. Kyrkjene er instendig bedne om å legge opp til å oppfylle kriteria med 50 prosent leke, 50 prosent kvinner og 25 prosent ungdom (ikkje fylt 30 pr 1.1.2006). Det må då løysast gjennom konsultasjon i regionane, dvs med KV sine medlemskyrkjer i Norden og Baltikum. Vi må ta drøftinga av dette på eit nordisk/baltisk møte 15. juni. Det ser ikkje ut til at dei nordiske kyrkjene har utpeikt sine delegasjonar enno, og heller ikkje lagt tunge føringar enno i så måte.

Trond Bakkevig har meldt at han ikkje er aktuell for ein ny periode i sentralkomiteen, men vil vere til stades på generalforsamlinga som utgåande sentralkomiteemedlem. Han deltek i planleggingskomiteen for generalforsamlinga.

Vi er bedne om å sende inn namn før 31. juli 2004 for at KV skal kunne arbeide med fordeling av plassar for å balansere kvoter. For Den norske kyrkja sin del må dette gå om Kyrkjemøtet, og kan difor ikkje sendast til KV før ca 20. november.

Handsaming i Mellomkyrkjelig råd

Drøftinga i rådet viste at det var ei grunnleggjande semje om at dei kriteria som vart nemnde av sekretariatet skulle leggjast til grunn i det vidare arbeidet med å sette saman delegasjonen.

Vedtak:

MKR/AU legg fram eit forslag til samansetjing av delegasjonen (med vararepresentantar) og kandidat til sentralkomiteen på møtet i september. Bispemøtet vert kontakta med tanke på forslag på kven av biskopane som skal delta.

3. Representantar til europeisk luthersk kyrkjeleiarmøte på Island

Samandrag

Mellomkyrkjeleg råd sin generalsekretær fekk nettopp invitasjon til å delta på europeisk kyrkjeleiarkonferanse i LVF-regi på Island. Det er invitert to frå kvar kyrkje som er med i LVF i Europa. Temaet er korleis ein kan følgje opp temaet frå generalforsamlinga i Winnipeg i europeisk samfunns- og kyrkjeliv.

Vedtak:

Biskop Ernst Baasland og generalsekretæren i Mellomkyrkjeleg råd vert bedne om å representere Den norske kyrkja på det europeiske kyrkjeleiarmøtet på Island i oktober 2004. Dersom Baasland ikkje kan møte, kontaktar sekretariatet Bispemøtet for å finne ein annan biskop som kan delta.

Neste møte i MKR: **9.-12. september 2004 i Genève.**

Vedlegg: Uttalelser fra MKR

Vedlegg

UTTALELSER FRA MELLOMKIRKELIG RÅDS MØTE 01.-02.06.04:

Mellomkyrkjeleg råd fordømer aksjonane i Rafah

Mellomkyrkjeleg råd samla til møte i Fredrikstad 1. og 2. juni 2004 vil uttrykkje si medkjensle med dei som er ramma av dei militære aksjonane som er gjennomførte mot flyktningeleiren i Rafah i Gaza den siste tida. Den israelske hæren har dei siste vekene øydelagt 180 bustader, og over 50 palestinarar er drepne, mellom dei fleire barn. Åtaka i Rafah er i strid med internasjonal rett og fører til hat og meir vald. Mellomkyrkjeleg råd fordømer desse handlingane der uskuldige sivile vert ramma. Det er viktig at den norske regjeringa på høgste nivå uttrykkjer si fordøming av desse handlingane, og legg press på Israel for å kome med tiltak som kan gje håp om ei fornying av fredsprosessen. For å byggje ein varig fred må Israel opptre i samsvar med folkerett og menneskerettar. Mellomkyrkjeleg råd vil igjen slå fast alle åtak mot sivile må stansast - uansett kva side i konflikten som står bak.

****

Nei til jødehat

Mellomkyrkjeleg råd ser med stor uro på dei teikna til jødehat som vi ser i Noreg og elles i Europa. Det er avskyeleg og i strid med eit kristent menneskesyn å gje uttrykk for eller nøre opp under den slags rasisme. Jødehat og andre former for rasisme er uakseptabelt og i strid med felles normer som vi må byggje det fleirkulturelle og fleirreligiøse europeiske samfunnet på. Jødane høyrer til mellom oss, og er ein viktig del av våre samfunn og vår kulturhistorie. Som kristne har vi våre røter i det jødiske folket. Vi har ei mørk historie når det gjeld jødane i Europa, og kyrkja har vore ein del av denne historia. Kyrkjene må stå fremst i arbeidet for å forhindre at jødar i Europa på nytt vert utsette for hat og overgrep.

Protokoll

Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg (MKR/AU)

19.08.04

Børsparken Hotel, Oslo

Til stede:

Ingrid Vad Nilsen, Ernst Baasland, Erlend Rogne, Hanna Sødal, Marita Sørheim, Helge Aarseth

Fra sekretariatet: Vebjørn Horsfjord, Anne-Grete Larsen, Erling Pettersen, Olav Fykse Tveit

Saksliste

- Sak MKR/AU 21/04: Protokoller
- Sak MKR/AU 22/04: Saker til MKR-møtet 9.-12. september 2004
- Sak MKR/AU 23/04: Oppnevninger
- Sak MKR/AU 24/04: Rapporter
- Sak MKR/AU 25/04: Orienteringssaker
- Sak MKR/AU 26/04: Drøfting av strategi i debatten om møtet med islam
- Sak MKR/AU 27/04: Kirkelig nettverk for flyktninger og innvandrere

Sak MKR/AU 21/04 Protokoller

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg 26.04. 2004

Vedtak:

Protokoll fra MKR/AU-møte 26.04. 2004 godkjennes.

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 01.-02.06. 2004

MKR/AUs behandling

Besøk i bispedømmene

MKR/AU drøftet verdien av å legge møter til andre steder enn Oslo. Vurdert positivt for MKR og for lokale verter. Vi kan være noe mer poengterte i møte med bispedømmerådet i

presentasjonen av våre saker. Alle bispedømmene bør få besøk om vi fortsetter med møter utenom Oslo, men vi rekker ikke mer enn ett slikt møte pr. år. Aktuelt for septembermøtet 2005: Tunsberg, Stavanger, Trondheim (i den rekkefølgen).

Resolusjoner som virkemiddel

Baasland tok opp spørsmålet om bruk av resolusjoner som virkemiddel i MKRs arbeid. MKR/AU drøftet dette. Resolusjoner er uttrykk for engasjement som blir brakt inn i rådets arbeid og sendt til media. De som følger med, merker seg slike utsagn. Andre tiltak må vurderes i forhold til det aktuelle tema. MKR bør ikke være en resolusjonskvern, men det er heller ikke mulig å legge generelle føringer for hvor mange og i hvilke saker MKR skal uttale seg. Engasjementet bør også ha andre former, for eksempel møter med ulike parter og politikere. Mediebildet har endra seg, og arbeidsformen i Den norske kirke likeså. Bør vi ha en bredere drøfting av vår politiske rolle og vurdere vår egen offentlige profil?

Det er viktig at MKR uttaler seg og ikke tier stille. Trenger debatter i rådet om aktuelle spørsmål og hva vi skal ta opp, for eksempel kunne rådet gjort mer ut av hiv/aidssaken.

Vedtak:

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 01.-02.06. 2004 oversendes MKR for godkjenning.

Sak MKR/AU 22/04   Saker til MKR-møtet 9.-12. september 2004

Saksdokumenter:

Saksliste for MKR-møtet 9.-12. september 2004

Program for besøk til Geneve 9.-12. september 2004

Høring ang. søknad om medlemskap i Norges kristne råd fra Den nordisk katolske kirke

MKR/AUs behandling

1. Programmet for besøk til Geneve 9.-12. september 2004

MKR/AU drøftet programmet og var tilfreds med oppsettet. Det er ønske om å delta i den internasjonale gudstjenesten i Geneve.

Det er viktig at rådet får bakgrunnsinformasjon om det som skal drøftes, ikke minst hva som skal tas opp med KN. Ellers må MKR ta opp forholdet til KV og hva MKR/Dnk mener om "reconfiguration". MKR/AU ba om å få inn noe om KVs arbeid med utdanning og misjon.

Vedtak:

MKR/AU vedtar den fremlagte saksliste for MKR-møtet 9.-11. september 2004 og programmet med de kommentarer som kom fram på møtet.

2. Høring ang. søknad om medlemskap i Norges kristne råd fra Den nordisk katolske kirke

Saken ble drøftet. Det var skepsis til om Den nordisk katolske kirke (NKK) fyller medlemskriteriene i NKR (krav om medlemstall på 1.000). Situasjonen er noe ulik i forhold til de ortodokse kirker, som har klar link til moderkirken. Sekretariatet tar dette opp med NKR.

Krav til antall medlemmer bør håndheves. Det kreves en viss **størrelse** for ikke å overdrive mangfoldet. Hva skal vi gjøre for å vise at vi vil ha åpning for økumenisk samarbeid? Vi må unngå å slå hånda av dem.

Vedtak:

MKR/AU ber sekretariatet sende saken tilbake til styret i NKR for å få avklart medlemskriteriene, og ber om å få saken tilbake om det fortsatt er aktuelt.

Sak MKR/AU 23/04 Oppnevninger:

Saksdokumenter:

Ingen

1. Medlem til KV's sentralkomité

MKR/AUs behandling

Generalsekretæren la fram et notat med innstilling om dette. MKR/AU drøftet dette grundig.

Vedtak:

MKR/AU innstiller til MKR å anbefale for Kirkemøtet at Ingrid Vad Nilsen nomineres som medlem til KV's sentralkomité.

2. Delegasjon – KV's generalforsamling (forslag til KM)

MKR/AUs behandling

MKR/AU innstiller til MKR å anbefale for Kirkemøtet å oppnevne følgende representanter fra Den norske kirke:

Ingrid Vad Nilsen med Tina Strømdal Wik som vara.

Harald Gundersen med Tale Hungnes som vara.

Biskop Per Oskar Kjølaas med biskop Ernst Baasland som vara.

Sak MKR/AU 24/04 Rapporter

Saksdokumenter:

Rapport nr. 9/2004

Ingrid Vad Nilsen

Rapport fra Sjømannkirken – Norsk kirke i utlandet

Medarbeidermøte i Europa – april 2004

Rapport nr. 18/2004

Vebjørn Horsfjord

Rapport fra møte i Nordisk misjonslederforum på Skalholt, Island

28. til 30. mars 2004

Vedtak:

Rapportene ble tatt til etterretning.

Sak MKR/AU 25/04 Orienteringssaker

---

1. Kirkelige uttalelser i forbindelse med hiv/aids-konferansen i Bangkok
2. Debatt om enhetskriterier – Vårt Land
3. LVFs rådsmøte i september 2004 i Genève

MKR/AUs behandling

Ad. LVFs rådsmøte i september 2004:

Sentrale saksdokumenter til LVFs rådsmøte var ennå ikke mottatt til tross for at rådsmøtet starter 31. august. Dette gjør forberedelsene vanskelige. MKR/AU diskuterte blant annet aktuelle navn til arbeidsgruppe om familie og seksualitet.

Vedtak:

Sakene ble tatt til orientering.

Sak MKR/AU 26/04: Drøfting av strategi i debatten om møtet med islam

---

Saksdokumenter:

Artikkel til Vårt Land (Kristendom og islam) v/Ingrid Vad Nilsen

Pressemelding fra Oslo biskop

Diverse avisartikler

MKR/AUs behandling

Direktør Erling Pettersen deltok på drøftinga. Pettersen foreslo at SMM blir dratt inn i arbeidet videre og registrerte med interesse signalene i Vårt Land fra generalsekretæren i Normisjon. MKR/AU drøftet hvordan vi møter talen om "den muslimske fare". Det er viktig å formulere Dnks standpunkt, og også være realistiske i forhold til hvor mye vi kan påvirke holdninger i kristenfolket. Arbeid med "takt og tone" i Stavanger nevnt som eksempel. Møtepunkt er viktig, og at vi er både åpne og kritiske til det vi faktisk er uenige om. Det er et problem i vår liberale offentlighet å gi rom for absoluttistiske holdninger. Kristne kan ha to sfærer (religion/samfunn). Dette er vanskeligere for muslimene. Fundamentalistisk islam er et reelt problem. Vår oppgave er å ikke spre fordommer og falske forestillinger. Vi må lære islam å kjenne. En del av offentligheten er muslimer. Viktig for dem å vite hva kirken står for. Noen misjonsledere er tydelige mot Hagen (Kjøde/Tulluan), andre er uklare (Hallaråker). Mulig at det er reelle forskjeller i kristen-Norge i syn på islam som religion. Viktig hvordan vi formulerer oss innad i kristen-Norge for å ha troverdighet. Må vurdere våre samarbeidspartnere i så måte.

Uenigheten går på teologi, ikke på politikk. Farlig om den teologiske uenigheten koples inn på politiske strømmer. Det er et akutt problem – må ha handling nå. MKR er avhengig av en

bred allianse om disse spørsmålene nå. Det ble foreslått å arrangere et uformelt møte med diverse misjonsledere og ledere i diverse kirkesamfunn, så som Aril Edvardsen, Ola Tulluan, Rolf Kjøde m.fl.

Det er krevende at vi har vanskelige tekster i kristendom og islam. Vi har alle et tolkningsproblem. Vi må forholde oss til at islam har flere utgaver og profiler internasjonalt i Norge. Det er viktig med en debatt om hvordan vi skal forholde oss til uakseptable holdninger som blir hevdet i islams navn. Reell fare for at talsmenn for islamfrykten blir alene om å synes å være troverdig med en kritisk holdning til islam. Viktig å være nyansert. Vi kan ikke bagatellisere at islam blir brukt for å begrunne vold og krig. Vi må finne flest mulig og brede allianser og dialogpartnere. Hele tiden spørre: Kan vi finne allianser med muslimene?

Vedtak:

1. MKR bør arbeide videre med saken overfor NKR og SMM.
2. MKR/AU ønsker at det utarbeides et problemnotat om islam til MKR-møtet i september.
3. MKR vil ta initiativ til møte med kristne ledere om saken.
4. MKR vil ta opp en drøfting av en "Code of Conduct" for dialog med islam.

Sak MKR/AU 27/04: Kirkelig nettverk for flyktninger og innvandrere

Saksdokumenter:

Brev fra Norges kristne råd

Utredning om Kirkelig nettverk for flyktninger og innvandrere

MKR/AUs behandling

Dokumentet om Kirkelig nettverk for flyktninger og innvandrere ble tatt godt imot. Det ble drøftet hva som er Kristent Interkulturelt Arbeid (KIAs) rolle – 6 bispedømmer er allerede med der. Dnk kan spille videre på KIA uten at det kan bli plattform for hele nettverket. KIA en viktig ressurs. Lokal profil mangler der, viser behov for å synliggjøre det lokale engasjementet. Stor utfordring for Dnk å integrere innvandrere/flyktninger i menighetene. Bra å få løftet opp temaet, men hvordan får vi jobben gjort lokalt? Er Norsk økumenisk forum for innvandrerspørsmål (NØFI) tilstrekkelig? Aktuell politikk å få oppgaver til private aktører, det offentlige vil ikke gjøre alt selv. Ikke nok å prøve å drive alt sentralt. Aktuell problemstilling overalt. De fleste vil trenge tilgang til ressurser og kompetanse når det er aktuelt lokalt. Uklart organisasjonsnivå. Hvordan kan innvandrere få gjøre mer selv? Skepsis til å bygge opp en egen organisasjon for dette.

Vedtak:

1. MKR/AU har drøftet utredningen om et kirkelig nettverk for flyktninger. MKR/AU ser positivt på at MKR har fått denne invitasjonen fra NKR.
2. MKR/AU ber MKR drøfte sekretariatets deltakelse i flyktningennettverket med hovedfokus på flyktningepolitiske saker.
3. Momenter fra samtalen blir tatt med i drøftingene med andre partnere.

4. MKR/AU ber MKR henstille til Bispemøtet og bispedømmerådene om å engasjere sine ansatte og frivillige lokalt inn mot flyktningenettverket. MKR/AU ber MKR henstille til sekretariatet om å ta dette opp med bispedømmene.

Neste møte i MKR/AU: **Telefonmøte mandag 29. november kl 1100-1230.**